

ปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณสินเชื่อบัตรเครดิตของสถาบันการเงินในประเทศไทย

Factors Affecting Credit Card Loans of Financial Institutions in Thailand

ศตคุณ นามะณีวรรณ (Satakhun Namaneewan)^{1*}

ดร.อรรถสุดา เลิศกุลวัฒน์ (Dr.Attasuda Lerskullawat)**

(Received: March 10, 2023; Revised: July 10, 2023; Accepted: July 20, 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณสินเชื่อบัตรเครดิตของสถาบันการเงินในประเทศไทย และปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณสินเชื่อบัตรเครดิตโดยแยกตามประเภทของสถาบันการเงิน ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์และบริษัทธุรกิจบัตรเครดิตที่มีใช้ธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย โดยเก็บเป็นข้อมูลทุติยภูมิรายเดือนตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2553 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2565 ผลการศึกษาจากวิธีกำลังสองน้อยที่สุดพบว่า มีปัจจัยที่ส่งผลต่อสินเชื่อบัตรเครดิตของสถาบันการเงินในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม, ดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริง, ปริมาณเงิน และปริมาณการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยทั้ง 4 ปัจจัยนั้น ส่งผลกระทบต่อธนาคารพาณิชย์ ในสัดส่วนที่ค่อนข้างมากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลกระทบดังกล่าวที่มีต่อสินเชื่อบริษัทธุรกิจบัตรเครดิตที่มีใช้ธนาคาร ผลการศึกษาจากงานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อธนาคารแห่งประเทศไทยในการวางนโยบายในการควบคุมปริมาณการปล่อยสินเชื่อบัตรเครดิตในประเทศไทย และเป็นประโยชน์ต่อสถาบันการเงินในการวิเคราะห์และพิจารณาอนุมัติสินเชื่อบัตรเครดิตในอนาคต

ABSTRACT

The purpose of this research is to study the factors affecting the amount of credit card loans in Thailand and factors that affect the credit card loans classified by types of financial institutions including commercial banks and non-commercial credit card companies in Thailand. The study uses monthly secondary data from January 2010 to March 2022 and the results from Ordinary Least Square (OLS) estimation shows that the manufacturing production index, Real Effective Exchange Rate, money supply and electronic payment volume have a significant positive effect on the credit card loan with a relatively greater effect in commercial banks compared with non-commercial credit card companies. The results from this study will be a policy implication for the Bank of Thailand for issue further credit card loan control policy and for financial institutions for the analysis of credit card loan approval in the future.

คำสำคัญ: สินเชื่อบัตรเครดิต ธนาคารพาณิชย์ บริษัทธุรกิจบัตรเครดิตที่มีใช้ธนาคารพาณิชย์

Keywords: Credit card loans, Commercial banks, Non-commercial credit card companies

¹Corresponding author: Satakhun.n@ku.th

*นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

*Student, Master of Economics Program in Business Economics, Faculty of Economics, Kasetsart University

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

**Assistant Professor, Department of Economics, Faculty of Economics, Kasetsart University

บทนำ

บัตรเครดิต เป็นบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้ออกบัตร ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ และบริษัทประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่มีโชษณาการออกให้แก่ผู้บริโภคที่เป็นสมาชิก เพื่อเป็นสิ่งที่ใช้แทนเงินสดในการชำระค่าสินค้าหรือบริการจากสถานประกอบการค้าหรือธุรกิจที่รับบัตรเครดิตแทนการชำระด้วยเงินสด อีกทั้งเพื่อให้เกิดความสะดวกสำหรับการใช้จ่ายในยุคสมัยนี้ที่เป็นสังคมไร้เงินสด และลดการพกเงินสดจำนวนมาก โดยที่ธนาคารพาณิชย์หรือบริษัทประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่มีโชษณาการจะอนุมัติวงเงินสินเชื่อมาให้ผู้บริโภคในจำนวนหนึ่ง สามารถใช้ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด เมื่อครบกำหนดก็ต้องชำระเงินคืน และวงเงินบัตรเครดิตจะสามารถใช้ได้

ปัจจุบันสินเชื่อบัตรเครดิตได้รับความนิยมอย่างมากในประเทศไทย โดยการใช้ผ่านบัตรเครดิตนั้นสามารถสะท้อนถึงสภาพคล่องของผู้บริโภคได้ดี ซึ่งการทำธุรกรรมผ่านบัตรเครดิตที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์และบริษัทประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่มีโชษณาการมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นทุกปี ขณะเดียวกันธนาคารพาณิชย์ หรือบริษัท ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่มีโชษณาการมีการแข่งขันกันเพื่อกระตุ้นให้เกิดการใช้ผ่านบัตรเครดิตมากขึ้น เช่น การทำโปรโมชั่นร่วมกับห้างสรรพสินค้า จึงเป็นผลให้ยอดการใช้ผ่านบัตรเครดิตมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยในประเทศไทยพบว่า ธนาคารพาณิชย์มีปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก 339,567.58 ล้านบาท ใน พ.ศ. 2548 เป็น 1,175,759.20 ล้านบาท ใน พ.ศ. 2564 โดยเพิ่มขึ้นสูงถึงร้อยละ 246.25 และ ในด้านของบริษัทประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่มีโชษณาการ จาก 211,321.67 ล้านบาท ใน พ.ศ. 2548 เป็น 571,133.41 ล้านบาท ใน พ.ศ. 2564 โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 170.27 และหากพิจารณาปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตรวมของธนาคารพาณิชย์ และของบริษัทประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่มีโชษณาการพบว่ามีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน จาก 550,889.25 ล้านบาท ใน พ.ศ. 2548 เป็น 1,746,892.61 ล้านบาท ใน พ.ศ. 2564 โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 217.10 [1]

นอกจากนี้อาจมีหลายปัจจัยที่ส่งผลต่อสินเชื่อบัตรเครดิตที่เพิ่มมากขึ้น เช่น ภาวะเศรษฐกิจ มาตรการของภาครัฐ ราคาสินค้าอุปโภคบริโภค เป็นต้น ซึ่งทำให้ในปัจจุบันธนาคารพาณิชย์และบริษัทประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่มีโชษณาการต้องศึกษาลักษณะพฤติกรรมของผู้บริโภค และเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงในยุคนี้ ดังนั้นการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อสินเชื่อบัตรเครดิตในประเทศไทยจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและน่าสนใจ เพื่อเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์และพิจารณาอนุมัติสินเชื่อบัตรเครดิตในอนาคต อย่างไรก็ตามงานวิจัยที่ผ่านมาส่วนใหญ่เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณการปล่อยสินเชื่อของธนาคาร [2-3] ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณสินเชื่อภาคครัวเรือน [4-5] โดยไม่ได้มีการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อสินเชื่อบัตรเครดิตเท่าที่ควร โดยเป็นการศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บัตรเครดิต [6-7] ซึ่งเป็นข้อมูลในรูปแบบปฐมภูมิผ่านการเก็บแบบสอบถามที่เน้นในเรื่องของความพึงพอใจของการให้บริการ และเป็นการศึกษาเพียงแค่งุ่มตัวอย่างเท่านั้น อีกทั้งยังไม่มีการศึกษาในรูปแบบของข้อมูลทุติยภูมิ ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อสินเชื่อบัตรเครดิต โดยพิจารณาทั้งสินเชื่อบัตรเครดิตของธนาคารพาณิชย์และบริษัทประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่มีโชษณาการในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิในการศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณสินเชื่อบัตรเครดิตของสถาบันการเงินในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาผลของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณสินเชื่อบัตรเครดิตโดยแยกตามประเภทของสถาบันการเงิน ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์และบริษัทประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่มีโชษณาการพาณิชย์ในประเทศไทย

สมมติฐานในการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้มีสมมติฐานว่าปัจจัยที่มีผลต่ออัตราการเติบโตของปริมาณสินเชื่อบัตรเครดิต ดังนี้

อัตราเงินเฟ้อ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิต เมื่อรายจ่ายหรือภาระค่าครองชีพสูงขึ้น ประชาชนจะมีสภาพคล่องในการใช้จ่ายน้อยลง ส่งผลให้ปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตจึงลดลง

ดัชนีราคาน้ำมัน มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิต เมื่อราคาเฉลี่ยของน้ำมันเพิ่มสูงขึ้น ประชาชนจะมีสภาพคล่องในการใช้จ่ายน้อยลงเนื่องจากสินค้ามีราคาสูงขึ้น ส่งผลให้ปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตลดลง

อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิต เมื่ออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจขยายตัว ประชาชนจะใช้จ่ายมากขึ้น ส่งผลให้ปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตเพิ่มขึ้น

ดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริง มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิต เมื่อเงินบาทแข็งค่าคือ เงินบาทมีมูลค่ามากขึ้นเมื่อเทียบกับเงินตราต่างประเทศ หรือเงินบาทสามารถแลกเงินตราต่างประเทศได้มากขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงก่อนหน้า ดังนั้นประชาชนจะซื้อสินค้าและบริการจากต่างประเทศได้ในราคาที่ถูกลง จึงเพิ่มปริมาณของการใช้จ่ายมากขึ้น ส่งผลให้ปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตเพิ่มขึ้น

อัตราดอกเบี้ยนโยบาย มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณการใช้สินเชื่อ บัตรเครดิต เมื่ออัตราดอกเบี้ยนโยบายสูงขึ้น ธนาคารพาณิชย์จะปรับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เพิ่มขึ้นตาม ประชาชนจะมีความต้องการสินเชื่อลดลง ส่งผลให้ปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตลดลง

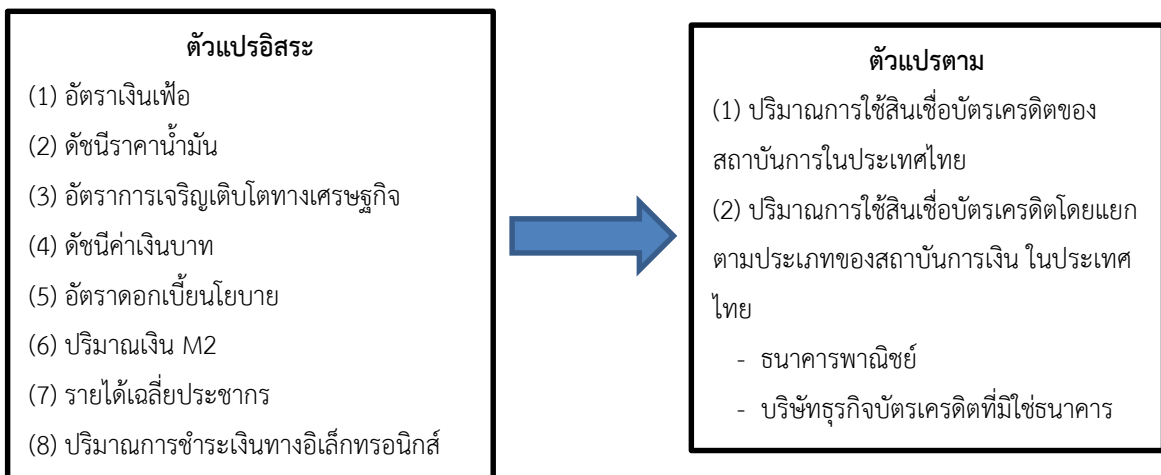
ปริมาณเงิน M2 มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิต เมื่อปริมาณเงินในระบบเพิ่มขึ้น ประชาชนจะมีสภาพคล่องในการใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตเพิ่มขึ้น

รายได้เฉลี่ยประชากร มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิต กล่าวได้ว่าเมื่อรายได้เพิ่มขึ้น ประชาชนจะมีเงินในการดำรงชีพและมีสภาพคล่องในการใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น โดยจะลดการกู้ยืมสินเชื่อลง ส่งผลให้ปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตลดลง

ปริมาณการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิต กล่าวคือเมื่อปริมาณการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มขึ้น ประชาชนจะสะดวกในการใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น ส่งผลทำให้ปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตเพิ่มขึ้น

กรอบแนวคิด

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น สามารถกำหนดกรอบของงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อสินเชื่อบัตรเครดิตของสถาบันการเงินในประเทศไทย ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

วิธีการวิจัย

ในการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อสินเชื่อบัตรเครดิตของสถาบันการเงินในประเทศไทย ผู้วิจัยมีวิธีการศึกษาโดยมีขั้นตอนการศึกษาดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาแนวคิดและทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้เป็นส่วนประกอบการศึกษา ดังนี้
ทฤษฎีการแสวงหากำไรสูงสุด [8] เป็นทฤษฎีที่กล่าวไว้ว่า ธนาคารพาณิชย์เป็นหน่วยเศรษฐกิจที่มุ่งแสวงหากำไรสูงสุดเหมือนกับธุรกิจอื่น ถึงแม้ธุรกิจการธนาคารจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับสวัสดิภาพสังคมและการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดก็ตาม แต่กำไรก็ยังเป็นสิ่งจูงใจที่สำคัญของการลงทุนในการดำเนินการของธนาคารพาณิชย์ ดังนั้นการจัดการในการถือครองสินทรัพย์และหนี้สินที่เหมาะสมทำให้ได้มาซึ่งกำไรสูงสุดนั่นเอง สินทรัพย์ที่ธนาคารพาณิชย์ถือไว้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ สินทรัพย์ที่ได้ดอกผลหรือสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ และ สินทรัพย์ที่ไม่ได้ดอกผล

จากงานวิจัยที่ผ่านมา มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษาโดย Pattanachai [9] ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณเงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ไทย เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณเงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ไทยทั้งระบบ ข้อมูลที่นำมาศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิแบบอนุกรมเวลา ความถี่แบบรายเดือน ระยะเวลาตั้งแต่ พ.ศ. 2544 - 2558 และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด พบว่า ปริมาณเงินความหมายกว้าง (M2) และอัตราส่วนเงินให้กู้ยืมต่อเงินฝาก ส่งผลต่อปริมาณเงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณเงินกู้ยืมรวมของธนาคารพาณิชย์ไทยทั้งระบบ Kaewpradit, Leelaprasertsil [10] ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการกู้ยืมเงินของธนาคารพาณิชย์ประเทศไทย เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการกู้ยืมเงินของธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบ ข้อมูลที่นำมาศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิตั้งแต่เดือน มกราคม พ.ศ. 2561 ถึง ธันวาคม พ.ศ. 2563 ศึกษาด้วยวิธีสร้างสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ผลการศึกษาพบว่า ปริมาณเงินความหมายกว้าง, อัตราส่วนสินเชื่อต่อเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ (LD) และอัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (Exch) ส่งผลต่อปริมาณเงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ในทิศทางเดียวกัน ส่วนดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI) พบว่าไม่ส่งผลต่อปริมาณเงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ Phommat [2] ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณการปล่อยสินเชื่อของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งใช้ข้อมูลทุติยภูมิรายไตรมาส เริ่มไตรมาสที่ 1 พ.ศ. 2549 ถึงไตรมาสที่ 4 พ.ศ. 2558 จากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ผลของการวิจัยพบว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี MLRS และปริมาณเงินฝากรวม มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณสินเชื่อ ในส่วนของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ NPLS มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณสินเชื่อ Serhat [11] ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคที่มีอิทธิพลต่อการใช้งานบัตรเครดิตในตุรกีโดยใช้วิธี MARS เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้บัตรเครดิต โดยใช้ข้อมูลรายไตรมาสระหว่าง เดือนมกราคม ค.ศ. 2005 ถึง กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2016 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีตัวแปรพหุการถดถอยแบบปรับ Spilines (MARS) ผลการศึกษาพบว่า การเพิ่มขึ้นของอัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงิน USD / TL แสดงให้เห็นถึงความผันผวนในตลาด ดังนั้นเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของอัตราการใช้บัตรเครดิตจะลดลง มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการใช้บัตรเครดิตเช่นเดียวกับอัตราการว่างงาน ในส่วนของการเติบโตของ GDP, อัตราเงินเฟ้อ และอัตราดอกเบี้ย มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการเพิ่มขึ้นของการใช้บัตรเครดิต Wendy, Siong, Shi [12] ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตในหมู่ชาวมาเลเซีย เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตของคนมาเลเซีย โดยเก็บข้อมูลช่วง ค.ศ. 2013 จากการใช้แบบสอบถามกับผู้ถือบัตรเครดิต 150 ราย แบบสุ่มตัวอย่างในพื้นที่ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน, การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ, การทดสอบ t ตัวอย่าง และการทดสอบ ANOVA ทางเดียว ผลการศึกษาพบว่า อายุ, รายได้ และ

สถานภาพการสมรส มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับพฤติกรรมการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต เช่นเดียวกับผลประโยชน์ที่ได้รับและนโยบายการชำระเงินของธนาคาร

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยข้อมูลปริมาณสินเชื่อบัตรเครดิตจากธนาคารพาณิชย์ และบริษัทธุรกิจบัตรเครดิตที่มีใช้ธนาคาร ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ดังแสดงข้อมูลในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลตัวแปร และแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปร	สัญลักษณ์	วิธีการคำนวณ	แหล่งข้อมูล
ปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตในประเทศไทย	LC	อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตในประเทศไทย	ธนาคารแห่งประเทศไทย
ปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย	LC ₁	อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย	ธนาคารแห่งประเทศไทย
ปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตของบริษัทธุรกิจบัตรเครดิตที่มีใช้ธนาคาร ในประเทศไทย	LC ₂	อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตของบริษัทธุรกิจบัตรเครดิตที่มีใช้ธนาคาร ในประเทศไทย	ธนาคารแห่งประเทศไทย
อัตราเงินเฟ้อ	INF	อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาผู้บริโภค	กระทรวงพาณิชย์
ดัชนีราคาน้ำมัน	WTI	อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาน้ำมัน	กระทรวงพาณิชย์
อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ	Growth	อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ	กระทรวงพาณิชย์
ดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริง	REER	อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริง	ธนาคารแห่งประเทศไทย
อัตราดอกเบี้ยนโยบาย	PR	-	ธนาคารแห่งประเทศไทย
ปริมาณเงิน M2	M2	อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงิน	ธนาคารแห่งประเทศไทย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลรายเดือนตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2553 ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ. 2565 ทั้งหมด 147 เดือน

3.1 แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา [9] ประกอบด้วยแบบจำลองหลัก มี 2 แบบ ตามวัตถุประสงค์ ได้แก่ **แบบจำลองที่ 1** แบบจำลองศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณสินเชื่อบัตรเครดิตของสถาบันการเงินในประเทศไทย

$$LC_t = \beta_0 + \beta_1 INF_t + \beta_2 WTI_t + \beta_3 Growth_t + \beta_4 REER_t + \beta_5 PR_t + \beta_6 M2_t + \beta_7 Wage_t + \beta_8 Pay_t + \varepsilon \quad (1)$$

แบบจำลองที่ 2 แบบจำลองศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณสินเชื่อบัตรเครดิต โดยแยกตามประเภทของสถาบันการเงิน ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์และบริษัทธุรกิจบัตรเครดิตที่มีใช้ธนาคาร ในประเทศไทย

$$LC_{j,t} = \beta_0 + \beta_1 INF_t + \beta_2 WTI_t + \beta_3 Growth_t + \beta_4 REER_t + \beta_5 PR_t + \beta_6 M2_t + \beta_7 Wage_t + \beta_8 Pay_t + \varepsilon \quad (2)$$

โดยทั้ง 2 แบบจำลองดังกล่าวจะใช้วิธีการวิเคราะห์ด้วยสมการถดถอยเชิงซ้อนหลายตัวแปรด้วยวิธี กำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square Method : OLS)

4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

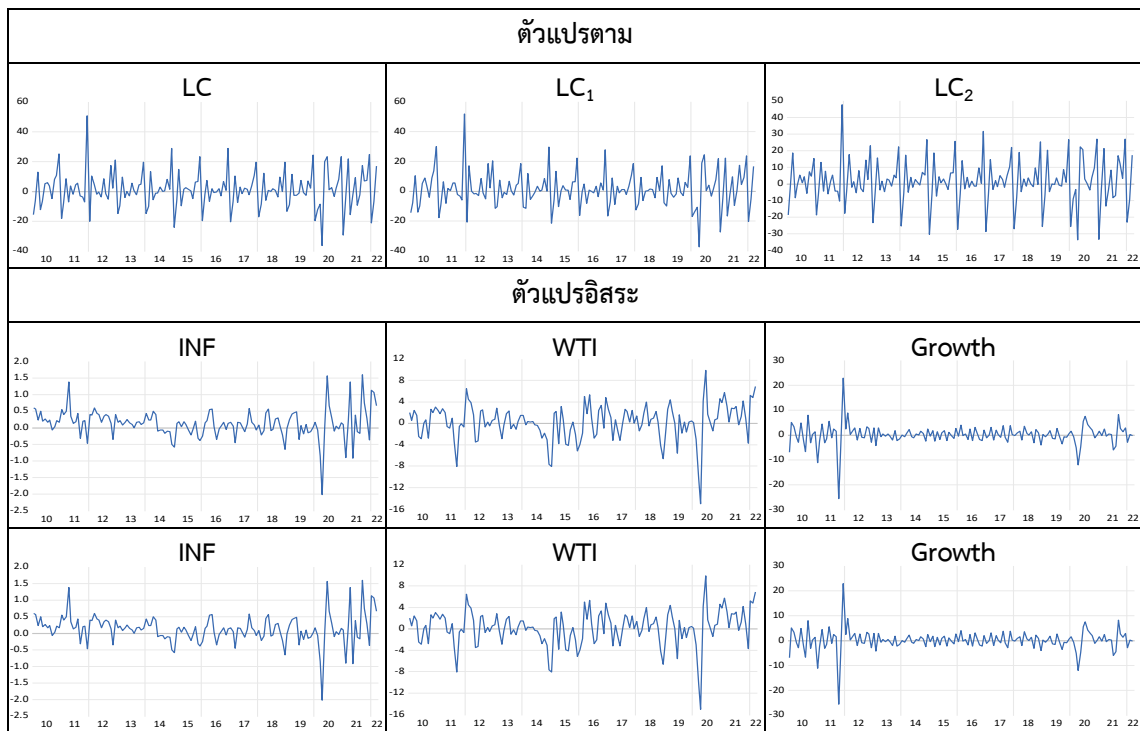
การศึกษานี้จะใช้วิธีการวิเคราะห์ด้วยสมการถดถอยเชิงซ้อนหลายตัวแปรด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square Method : OLS) โดยการทดสอบ Unit Root ของข้อมูลนั้นเพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลนั้นมีลักษณะความนิ่ง และศึกษาสหสัมพันธ์ Multicollinearity การตรวจสอบปัญหา Autocorrelation และ Heteroscedasticity

ผลการศึกษา

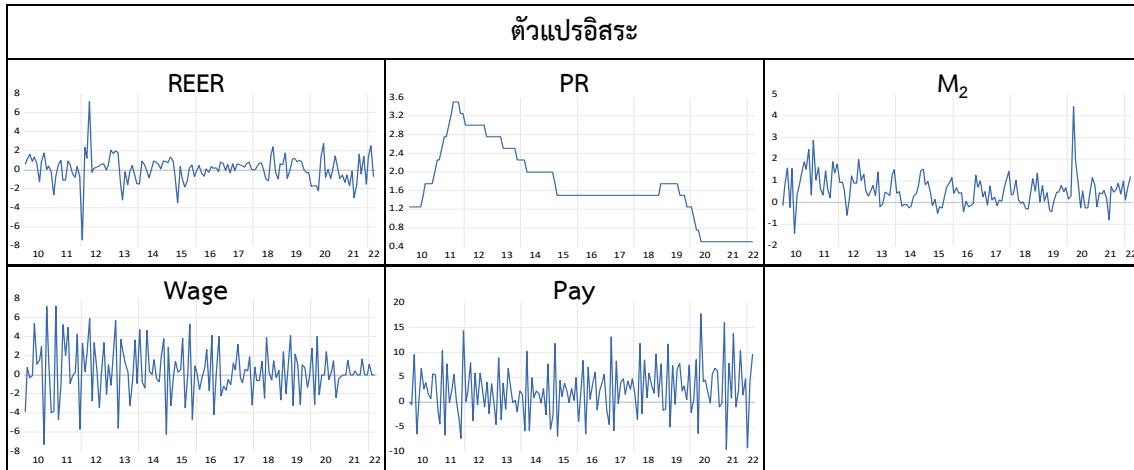
ผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ส่วน โดยส่วนที่ 1 คือ สถิติเชิงพรรณนา ส่วนที่ 2 คือ ผลการทดสอบคุณสมบัติของข้อมูล และส่วนที่ 3 คือ ผลการศึกษาของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณสินเชื่อบัตรเครดิตของสถาบันการเงินในประเทศไทย และผลของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณสินเชื่อบัตรเครดิตโดยแยกตามประเภทของสถาบันการเงิน ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์และบริษัทธุรกิจบัตรเครดิตที่มีใช้ธนาคาร ในประเทศไทย

1. สถิติเชิงพรรณนา

ข้อมูลของตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ แสดงในภาพที่ 2 ดังนี้

ภาพที่ 2 ลักษณะการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลตัวแปร

ภาพที่ 2 ลักษณะการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลตัวแปร (ต่อ)

จากภาพที่ 2 ลักษณะการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลตัวแปรตาม และการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลตัวแปรอิสระ พบว่า

อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตในประเทศไทย (LC) จากการพิจารณาลักษณะการเคลื่อนไหวของกราฟ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ระหว่างร้อยละ -36.33 ถึงร้อยละ 50.49 โดยมีการปรับตัวในทิศทางบวกสูงสุดอยู่ที่ร้อยละ 50.49 ในช่วงเดือนธันวาคม 2554 และกราฟมีการปรับตัวในทิศทางลบต่ำสุดที่ร้อยละ -36.33 ในช่วงเดือนเมษายน

อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย (LC₁) จากการพิจารณาลักษณะการเคลื่อนไหวของกราฟ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ระหว่างร้อยละ -37.47 ถึงร้อยละ 51.82 โดยมีการปรับตัวที่เพิ่มขึ้นสูงสุดอยู่ที่ร้อยละ 51.82 ในช่วงเดือนธันวาคม 2554 และกราฟมีการปรับตัวในทิศทางลบต่ำสุดที่ร้อยละ -37.47 ในช่วงเดือนเมษายน 2563

อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตของบริษัทธุรกิจบัตรเครดิตที่มีธนาคารในประเทศไทย (LC₂) จากการพิจารณาลักษณะการเคลื่อนไหวของกราฟ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ระหว่างร้อยละ -33.89 ถึงร้อยละ 47.43 โดยมีการปรับตัวในทิศทางบวกสูงสุดอยู่ที่ร้อยละ 47.43 ในช่วงเดือนธันวาคม 2554 และกราฟมีการปรับตัวในทิศทางลบต่ำสุดที่ร้อยละ -33.89 ในช่วงเดือนเมษายน 2563

โดยผลการพิจารณาอัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตของธนาคารพาณิชย์ของสถาบันการเงินในประเทศไทย (LC₁) มีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางบวกสูงสุดและทิศทางลบต่ำสุดมากกว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตของบริษัทธุรกิจบัตรเครดิตที่มีธนาคารในประเทศไทย (LC₂)

อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาผู้บริโภค (INF) จากการพิจารณาลักษณะการเคลื่อนไหวของกราฟ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ระหว่างร้อยละ -2.03 ถึงร้อยละ 1.59 โดยมีจุดต่ำสุดที่ร้อยละ -2.03 ในช่วงเดือนเมษายน 2563 และจุดสูงสุดที่ร้อยละ 1.59 ในช่วงเดือน กันยายน 2564

อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาน้ำมัน (WTI) จากการพิจารณาลักษณะการเคลื่อนไหวของกราฟ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ระหว่างร้อยละ -15.06 ถึงร้อยละ 9.88 โดยลดลงต่ำสุดที่ร้อยละ -15.06 ในช่วงเดือนเมษายน 2563 และในเดือนมิถุนายน 2563 กราฟมีการปรับตัวในทิศทางบวกสูงสุดอยู่ที่ร้อยละ 9.88

อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (Growth) จากการพิจารณาลักษณะการเคลื่อนไหวของกราฟ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ระหว่างร้อยละ -25.73 ถึงร้อยละ 22.68 โดยมีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางลบต่ำสุดที่ร้อยละ -25.73 ในช่วงเดือนตุลาคม 2554 และจึงเริ่มเปลี่ยนแปลงในทิศทางบวกสูงขึ้นถึงร้อยละ 22.68 ในช่วงเดือนธันวาคม 2554

อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริง (REER) จากการพิจารณาลักษณะการเคลื่อนไหวของกราฟ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ระหว่างร้อยละ -7.35 ถึงร้อยละ 7.17 โดยมีการลดลงไปต่ำสุดอยู่ที่ร้อยละ -7.35 ในช่วงเดือนมกราคม และในช่วงเดือนเมษายน 2555 กราฟมีการเพิ่มขึ้นเป็นบวกสูงสุดที่ร้อยละ 7.17

อัตราดอกเบี้ยนโยบาย (PR) จากการพิจารณาลักษณะการเคลื่อนไหวของกราฟ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ระหว่างร้อยละ 0.50 ถึงร้อยละ 3.50 โดยในช่วงแรกของช่วงระยะเวลาการศึกษา กราฟมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางบวกสูงสุดที่ร้อยละ 3.50

อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงิน (M2) จากการพิจารณาลักษณะการเคลื่อนไหวของกราฟ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ระหว่างร้อยละ -1.41 ถึงร้อยละ 4.41 โดยมีการปรับตัวในทิศทางลบต่ำสุดในช่วงเดือนมิถุนายน 2553 และในช่วงเดือนมีนาคม 2563 กราฟมีการปรับตัวในทิศทางบวกสูงสุดที่ร้อยละ 4.41

อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ยประชากร (Wage) จากการพิจารณาลักษณะการเคลื่อนไหวของกราฟ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ระหว่างร้อยละ -7.30 ถึงร้อยละ 7.20 โดยมีการลดลงต่ำสุดอยู่ที่ร้อยละ -7.30 ในช่วงเดือนกันยายน 2553 และในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2554 กราฟมีการเพิ่มขึ้นเป็นบวกสูงสุดอยู่ที่ร้อยละ 7.20

อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (Pay) จากการพิจารณาลักษณะการเคลื่อนไหวของกราฟ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ระหว่างร้อยละ -9.63 ถึงร้อยละ 17.77 โดยมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางบวกสูงสุดที่ร้อยละ 17.77 ในช่วงเดือนพฤษภาคม 2563 โดยธุรกรรมการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

2. ผลการทดสอบคุณสมบัติของข้อมูล

2.1 การทดสอบปัญหา Unit root

ตารางที่ 2 แสดงการทดสอบปัญหา Unit root โดยวิธี Augmented Dickey-Fuller (ADF)

Variable	ADF-Statistic	Prob.
LC	-9.941494	0.0000
LC ₁	-9.157697	0.0000
LC ₂	-10.95541	0.0000
INF	-8.632251	0.0000
WTI	-8.359110	0.0000
Growth	-8.970707	0.0000
REER	-10.14417	0.0000
PR	-4.004170	0.0106
M ₂	-6.019971	0.0000
Wage	-5.855750	0.0000
Pay	-3.954098	0.0124

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการทดสอบ Unit Root Test โดยวิธี Augmented Dickey-Fuller Unit Root Test ค่า Prob. สถิติแบบ ADF พบว่า มีค่า Prob. น้อยกว่าค่านัยสำคัญระดับ 1% ได้แก่ อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตในประเทศไทย (LC) อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตของธนาคารพาณิชย์ของสถาบันการเงินในประเทศไทย (LC₁) อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตของบริษัทธุรกิจบัตรเครดิตที่มีโชธนาคาร ในประเทศไทย (LC₂) อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาผู้บริโภค (INF) อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาน้ำมัน (WTI) อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (Growth) อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริง (REER) อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงิน (M₂) และอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ยประชากร (Wage) และน้อยกว่าค่านัยสำคัญระดับ 5% ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยนโยบาย (PR) และอัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (Pay) กล่าวได้ว่าผลการพิจารณาจากการวิเคราะห์ข้อมูลมีความเป็น stationary หรือ ข้อมูลนิ่ง เนื่องจากปฏิเสธสมมติฐานหลักที่ว่าตัวแปรที่กำลังศึกษา มี Unit Root หรือ มีลักษณะไม่นิ่ง

2.2 การทดสอบปัญหา Multicollinearity

ตารางที่ 3 แสดงการทดสอบปัญหา Multicollinearity

Variable	INF	WTI	Growth	REER	PR	M ₂	Wage	Pay
INF	1							
WTI	0.6295	1						
Growth	0.1198	0.1131	1					
REER	0.2397	0.0705	0.1367	1				
PR	0.0299	-0.1328	-0.0149	0.076	1			
M ₂	-0.1837	0.6295	-0.1561	-0.0855	0.1713	1		
Wage	0.123	0.0786	-0.1454	-0.0409	0.0731	0.0542	1	
Pay	-0.0928	0.155	0.2602	-0.0567	-0.1391	0.0493	-0.1866	1

จากผลการทดสอบปัญหา Multicollinearity ของตัวแปรอิสระในตารางที่ 3 พบว่าตัวแปรอิสระที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ไม่มีตัวแปรอิสระคู่ใดที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่า 0.8 หรือต่ำกว่า -0.8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าไม่มีปัญหา Multicollinearity เกิดขึ้นในการวิเคราะห์การถดถอยแต่อย่างใด

3. ผลการศึกษา

ผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ส่วน โดยส่วนที่ 1 การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่ออัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตของสถาบันการเงินในประเทศไทย (LC) และส่วนที่ 2 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณสินเชื่อบัตรเครดิต โดยแยกตามประเภทของสถาบันการเงิน ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ (LC₁) และบริษัทธุรกิจบัตรเครดิตที่มีโชธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย (LC₂) แสดงดังนี้

3.1 การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่ออัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตของสถาบันการเงินในประเทศไทย (LC)

ตารางที่ 4 ตารางสรุปผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการ ปัจจัยที่มีผลต่ออัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตของสถาบันการเงินในประเทศไทย (LC)

Variable	LC	
	Coefficient	Prob.
INF	-0.1347	0.9482
WTI	0.2901	0.3947
Growth	0.6740	0.0091
REER	1.3295	0.0240
PR	1.0618	0.3394
M2	3.1524	0.0172
Wage	-0.1275	0.6524
Pay	1.3560	0.0000
C	-5.7807	0.0063
Adj. R-Squared	0.5084	
F-statistic	19.8806	
Autocorrelation	1.2497**	
Heteroscedasticity	3.3430*	

หมายเหตุ: *ประมาณการโดยใช้ Huber White Hinkley test เพื่อแก้ปัญหา Heteroscedasticity

**ประมาณการโดยใช้ HAC standard error เพื่อแก้ปัญหา Autocorrelation

จากตารางที่ 4 สามารถสรุปผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการ ปัจจัยที่มีผลต่ออัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตของสถาบันการเงินในประเทศไทย (LC) ได้ว่า อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (Growth) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตของสถาบันการเงินในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 กล่าวคือหากอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการใช้สินเชื่อของสถาบันการเงินในประเทศไทย เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.6740 อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริง (REER) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตของสถาบันการเงินในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 กล่าวคือหากอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริง เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตของสถาบันการเงินในประเทศไทย เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.3295 อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงิน (M₂) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตของสถาบันการเงินในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 กล่าวคือหากอัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงิน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตของสถาบันการเงินในประเทศไทย เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.1524 และอัตราการ

เปลี่ยนแปลงของปริมาณการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (Pay) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตของสถาบันการเงินในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 กล่าวคือหากอัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตของสถาบันการเงินในประเทศไทย เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.3560

3.2 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณสินเชื่อบัตรเครดิต โดยแยกตามประเภทของสถาบันการเงิน ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ (LC₁) และบริษัทธุรกิจบัตรเครดิตที่มีใบอนุญาตพาณิชย์ในประเทศไทย (LC₂)

ตารางที่ 5 ตารางสรุปผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการ ปัจจัยที่ส่งผลต่ออัตราการเปลี่ยนแปลงปริมาณสินเชื่อบัตรเครดิต โดยแยกตามประเภทของสถาบันการเงิน ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ (LC₁) และบริษัทธุรกิจบัตรเครดิตที่มีใบอนุญาตพาณิชย์ในประเทศไทย (LC₂)

Variable	LC ₁		LC ₂	
	Coefficient	Prob.	Coefficient	Prob.
INF	-0.8129	0.6994	1.3564	0.5433
WTI	0.3715	0.2792	0.1288	0.7262
Growth	0.7559	0.0055	0.4831	0.0437
REER	1.3351	0.0311	1.3102	0.0250
PR	1.2367	0.2796	0.7339	0.5180
M2	3.0100	0.0291	3.4479	0.0073
Wage	-0.1608	0.5855	-0.0499	0.8629
Pay	1.2531	0.0000	1.5994	0.0000
C	-5.6925	0.0078	-5.9852	0.0075
Adj. R-Squared	0.4968		0.4794	
F-statistic	19.0214		17.8118	
Autocorrelation	0.3365		5.0324**	
Heteroscedasticity	4.7155*		1.1027	

หมายเหตุ: *ประมาณการโดยใช้ Huber White Hinkley test เพื่อแก้ปัญหา Heteroscedasticity

**ประมาณการโดยใช้ HAC standard error เพื่อแก้ปัญหา Autocorrelation

จากตารางที่ 5 สามารถสรุปผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการ ปัจจัยที่ส่งผลต่ออัตราการเปลี่ยนแปลงปริมาณสินเชื่อบัตรเครดิต โดยแยกตามประเภทของสถาบันการเงิน ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ (LC₁) และบริษัทธุรกิจบัตรเครดิตที่มีใบอนุญาตพาณิชย์ในประเทศไทย (LC₂) ได้ว่า อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (Growth) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 กล่าวคือหากอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตของธนาคารพาณิชย์ และบริษัทธุรกิจบัตรเครดิตที่มีใบอนุญาตพาณิชย์ในประเทศไทย เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.7559 และร้อยละ 0.4831 ตามลำดับ

อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริง (REER) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 กล่าวคือหากอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริง เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตของธนาคารพาณิชย์และบริษัทธุรกิจบัตรเครดิตที่มีโชธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.3351 และร้อยละ 1.3102 ตามลำดับ อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงิน (M_2) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 กล่าวคือหากอัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงิน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตของธนาคารพาณิชย์และบริษัทธุรกิจบัตรเครดิตที่มีโชธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.0100 และร้อยละ 3.4479 ตามลำดับ และอัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (Pay) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตของธนาคารพาณิชย์และบริษัทธุรกิจบัตรเครดิตที่มีโชธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 กล่าวคือหากอัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.2531 และร้อยละ 1.5994 ตามลำดับ

อภิปรายผลการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่ออัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตของสถาบันการเงินในประเทศไทย (LC) ธนาคารพาณิชย์ (LC_1) และบริษัทธุรกิจบัตรเครดิตที่มีโชธนาคารพาณิชย์ (LC_2) อย่างมีนัยสำคัญมี 4 ปัจจัย ได้แก่ อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (Growth) ซึ่งผลการศึกษาเป็นไปตามที่คาดการณ์ เนื่องจากเมื่ออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจขยายตัว ประชาชนจะใช้จ่ายมากขึ้น ส่งผลให้ปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตเพิ่มขึ้น ตรงกับทฤษฎีการแสวงหากำไรสูงสุดของ Uppatik [8] ที่ธนาคารพาณิชย์เป็นหน่วยเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นกำไรสูงสุดเช่นเดียวกับหน่วยงานอื่น ในสถานการณ์ที่เศรษฐกิจเติบโตธนาคารจึงมีการพิจารณาขยายสินเชื่อเพิ่มมากขึ้น ตามอุปสงค์ของประชาชนหรือภาคธุรกิจที่ต้องการใช้จ่ายหรือลงทุนเพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Serhat [11] ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคที่มีอิทธิพลต่อการใช้งานบัตรเครดิตในตุรกี และพบว่าในส่วนของ GDP มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการเพิ่มขึ้นของการใช้บัตรเครดิต, อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริง (REER) ซึ่งผลการศึกษาเป็นไปตามที่คาดการณ์ เนื่องจากเมื่อเงินบาทแข็งค่า คือ เงินบาทมีมูลค่ามากขึ้นเมื่อเทียบกับเงินตราต่างประเทศ หรือเงินบาทสามารถแลกเงินตราต่างประเทศได้มากขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงก่อนหน้า ดังนั้นประชาชนจะซื้อสินค้าและบริการจากต่างประเทศได้ในราคาที่ถูกลง จึงเพิ่มการใช้จ่ายมากขึ้น ส่งผลให้ปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตเพิ่มขึ้น ตรงกับทฤษฎีการแสวงหากำไรสูงสุดของ Uppatik [8] ที่ว่าธนาคารพาณิชย์เป็นหน่วยเศรษฐกิจที่มุ่งแสวงหากำไรสูงสุด (Maximization Profit) เช่นเดียวกับธุรกิจอื่น ในที่นี้คือธุรกิจหรือประชาชนที่สามารถทำกำไรจากการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น รวมถึงการท่องเที่ยวหรือซื้อสินค้าจากต่างประเทศในราคาที่ถูกลง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Serhat [11] ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคที่มีอิทธิพลต่อการใช้งานบัตรเครดิตในตุรกี และพบว่าในส่วนของอัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงิน USD / TL เมื่อค่าเงินตุรกีแข็งค่าขึ้น การใช้บัตรเครดิตจะเพิ่มขึ้น ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการใช้บัตรเครดิต, อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงิน (M_2) ซึ่งผลการศึกษาเป็นไปตามที่คาดการณ์ เนื่องจากเมื่อปริมาณเงินในระบบเพิ่มขึ้น ประชาชนจะมีสภาพคล่องในการใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตเพิ่มขึ้น ตรงกับทฤษฎีความพึงพอใจในสภาพคล่องของ Chawong [13]

คือความต้องการถือเงินเพื่อใช้จ่ายใช้สอย ประชาชนใช้จ่ายในชีวิตประจำวันมากขึ้น และต้องการสินเชื่อบัตรเครดิตเพื่อเพิ่มสภาพคล่องในการใช้จ่ายมากขึ้น จึงส่งผลให้ปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตเพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kaewpradit, Leelaprasertsil [10] ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการกู้ยืมเงินของธนาคารพาณิชย์ และพบว่าปริมาณเงินส่งผลต่อปริมาณเงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ในทิศทางเดียวกัน และอัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (Pay) ซึ่งผลการศึกษากลับมาตามทิศทางที่คาดการณ์ เนื่องจากเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของปริมาณการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยทำให้เกิดความสะดวกสบายของการใช้จ่ายมากขึ้น ส่งผลให้ปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตเพิ่มขึ้น ตรงกับทฤษฎีการแสวงหากำไรสูงสุดของ Uppatik [8] คือการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ช่วยเพิ่มความสะดวกสบายลดต้นทุน ค่าเสียโอกาส และระยะเวลาในการเดินทางเพื่อไปธนาคารหรือตู้ ATM เพื่อทำธุรกรรมทางการเงิน ช่องทางอิเล็กทรอนิกส์จึงเป็นกำไรของประชาชนในการใช้จ่ายได้อย่างสะดวกขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wendy, Siong, Shi [12] ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตในมาเลเซีย และพบว่านโยบายและช่องทางการชำระเงินของธนาคารมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับพฤติกรรมการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต โดยทั้ง 4 ปัจจัยดังกล่าวส่งผลกระทบต่อธนาคารพาณิชย์ (LC₁) ในสัดส่วนที่มากกว่า (มีค่าสัมประสิทธิ์ที่มากกว่า) เมื่อเปรียบเทียบกับผลกระทบดังกล่าวที่มีต่อสินเชื่อบริษัทธุรกิจบัตรเครดิตที่มีใช้ธนาคารพาณิชย์ (LC₂) ซึ่งสามารถสรุปผลได้ว่าปัจจัยทั้ง 4 ปัจจัยดังกล่าวข้างต้นนั้น กระทั่งต่อธนาคารพาณิชย์ (LC₁) มากกว่าบริษัทธุรกิจบัตรเครดิตที่มีใช้ธนาคารพาณิชย์ (LC₂) โดยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออัตราการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่มีนัยสำคัญมี 4 ปัจจัย ได้แก่ อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาผู้บริโภค (INF), อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาน้ำมัน (WTI), อัตราดอกเบี้ยนโยบาย (PR) และ อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ยประชากร (Wage) โดยทั้ง 4 ปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ไม่ได้เป็นปัจจัยหลักที่กระทบต่ออัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการใช้สินเชื่อบัตรเครดิตของสถาบันการเงินในประเทศไทย (LC) ธนาคารพาณิชย์ (LC₁) และบริษัทธุรกิจบัตรเครดิตที่มีใช้ธนาคารพาณิชย์ (LC₂)

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อสินเชื่อบัตรเครดิตของสถาบันการเงินในประเทศไทย ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลรายเดือนตั้งแต่ เดือนมกราคม พ.ศ. 2553 ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ. 2565 ประกอบด้วยข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อสินเชื่อบัตรเครดิตของสถาบันการเงินในประเทศไทย ได้แก่ อัตราเงินเฟ้อ, ดัชนีราคาน้ำมัน, อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ, ดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริง, อัตราดอกเบี้ยนโยบาย, ปริมาณเงิน, รายได้เฉลี่ยประชากร และปริมาณการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ ผลการศึกษาด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดพบว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม, อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริง, อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงิน และอัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ส่งผลกระทบต่อสินเชื่อบัตรเครดิตโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญ และเมื่อพิจารณาโดยแยกตามประเภทของสถาบันการเงิน พบว่า อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม, อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริง, อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงิน และอัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ ส่งผลในทิศทางบวกต่อสินเชื่อบัตรเครดิตของธนาคารพาณิชย์และบริษัทธุรกิจบัตรเครดิตที่มีใช้ธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญ โดยทั้ง 4 ปัจจัยดังกล่าวส่งผลกระทบต่อธนาคารพาณิชย์ ในสัดส่วนที่ค่อนข้างมากกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับผลกระทบดังกล่าวที่มีต่อสินเชื่อบริษัทธุรกิจบัตรเครดิตที่มีใช้ธนาคารพาณิชย์

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อสินเชื่อบัตรเครดิตของสถาบันการเงินในประเทศไทย ในครั้งนี้มีข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา ดังนี้

ข้อเสนอแนะการศึกษาในครั้งนี้

1. จากผลการศึกษา การพิจารณาอนุมัติสินเชื่อบัตรเครดิตในอนาคต ควรพิจารณาปัจจัยที่ส่งผลต่อสินเชื่อบัตรเครดิตของสถาบันการเงินในประเทศไทย ได้แก่ อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม, อัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริง, อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงิน และอัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์

2. ธนาคารพาณิชย์ควรพิจารณาปัจจัยในการปล่อยสินเชื่อบัตรเครดิตมากกว่าบริษัทธุรกิจบัตรเครดิตที่มีใช้ธนาคารพาณิชย์ เพื่อประโยชน์และนำมาซึ่งกำไรสูงสุด เนื่องจากปัจจัยดังกล่าวส่งผลต่อปริมาณสินเชื่อบัตรเครดิตอย่างมีนัยสำคัญ และส่งผลกระทบต่อธนาคารพาณิชย์มากกว่าบริษัทธุรกิจบัตรเครดิตที่มีใช้ธนาคารพาณิชย์

3. ธนาคารแห่งประเทศไทยควรมีการปรับปรุงแก้ไขกฎเกณฑ์การปล่อยสินเชื่อบัตรเครดิตให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น รวมถึงออกนโยบายที่เหมาะสมมากขึ้น เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทยควรดำเนินนโยบายการเงินแบบขยายตัว โดยการลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายและอัตราเงินเสดสำรองที่ธนาคารพาณิชย์ต้องดำรงไว้ เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์มีความสามารถในการปล่อยสินเชื่อให้กับภาคเอกชนและประชาชนได้มากขึ้น เป็นการเพิ่มผลผลิตให้กับภาคเอกชนและเพิ่มปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ โดยคำนึงถึงอัตราการเปลี่ยนแปลงของดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมและอัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงิน

4. ประชาชนที่ต้องการใช้บัตรเครดิตควรคำนึงถึงรายได้และภาระหนี้ที่จะเกิดขึ้น เนื่องจากธนาคารพาณิชย์และบริษัทธุรกิจบัตรเครดิตที่มีใช้ธนาคารพาณิชย์ จะพิจารณาการปล่อยกู้จากเครดิตบูโร, รายการเดินบัญชี, รายได้ และความสามารถในการชำระหนี้ เป็นต้น เนื่องจากธนาคารต้องการทราบถึงประวัติการชำระหนี้และการมีเครดิตทางการเงินที่ดี จากผลการศึกษาปัจจัยการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงิน หากปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจมากขึ้นแสดงว่าประชาชนมีความสามารถในการใช้จ่ายมากขึ้น มีสภาพคล่องทางการเงิน ซึ่งส่งผลกระทบต่อธนาคารพาณิชย์มากกว่าบริษัทธุรกิจบัตรเครดิตที่มีใช้ธนาคารพาณิชย์ เพื่อการวางแผนทางการเงินให้เหมาะสมกับความสามารถในการชำระหนี้ของตนเองประชาชนจึงควรขอสินเชื่อบัตรเครดิตจากธนาคารพาณิชย์มากกว่า

ข้อเสนอแนะการศึกษาในครั้งถัดไป

1. การศึกษาในครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการใช้สินเชื่อประเภทอื่นๆ ว่าปัจจัยที่นำมาศึกษาส่งผลกระทบต่อเช่นเดียวกันกับที่ส่งผลกระทบต่อสินเชื่อบัตรเครดิตหรือไม่ เช่น ปัจจัยของสินเชื่อที่อยู่อาศัย สินเชื่อรถ สินเชื่อการศึกษา เป็นต้น

2. ควรขยายขอบเขตการศึกษาจากแหล่งข้อมูลอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น ข้อมูลการใช้บัตรเครดิตจากธนาคารกลางในต่างประเทศ

เอกสารอ้างอิง

1. Credit Card Data Classified by Types of Cards [Internet] [updated 2022 Mar; cited 2022 Mar]. Available from: https://app.bot.or.th/BTWS_STAT/statistics/BOTWEBSTAT.aspx?reportID=268&language=ENG
2. Phommat S. Factors Affecting The Quantity Of Credit at Siam Commercial Bank Public Company Limited [IS]. Pathum Thani: Bangkok University; 2016. Thai.
3. Rattha J. Factors Affecting Loans of Kasikornbank Public Company Limited [IS]. Bangkok: Ramkhamhaeng University; 2013. Thai.

4. Aoingam A, Kaewploy N. Factors Affecting to Household Loan [IS]. Bangkok: University of the Thai Chamber of Commerce (UTCC); 2020. Thai.
5. Jamit V, Punturaumporn B. Factors Affecting The Increase In Household Debt Burden From The Situation Of COVID-19 Of People In Bangkok [IS]. Bangkok: Ramkhamhaeng University; 2020. Thai.
6. Kamolsin C, Orachan P, Wongwaptthana R, Hadkaew P. Credit Card Selection Factor Case Studies of Working-age group in Nakhonsawan City-Municipal, Nakhonsawan Province [IS]. Nakhonsawan: Chaopraya University; 2018. Thai.
7. Yodsri S. Factors affecting the decision to use credit card of Krung Thai Bank of the population in Chiang Dao District, Chiang Mai Province [IS]. Chiang Mai: Chiang Mai University; 2019. Thai.
8. Uppatik W. Maximize Profit. In: Financial Economics and Banking. 4th ed. Bangkok: Thammasat University Press; 1998. p. 134. Thai.
9. Pattanachai P. Factors Affecting Commercial Bank's Loan of Thai Commercial Banks [IS]. Pathum Thani: Bangkok University; 2016. Thai.
10. Kaewpradit S, Leelaprasertsil W. Factors Affecting The Borrowing Volume of Thai Commercial Banks [IS]. Songkhla: Thaksin University; 2020. Thai.
11. Serhat Y. Identifying the Macroeconomic Factors Influencing Credit Card Usage in Turkey by Using MARS Method [PhD thesis]. Istanbul: Istanbul Medipol University; 2016.
12. Wendy T, Siong Cc, Shi Y. Exploring the factors influencing credit card spending behavior among Malaysians [IS]. Malaysia: Multimedia University; 2013.
13. Chawong J. Liquidity preference theory. In: Macroeconomics: theories & policies. Bangkok: Pearson Education Indochina Limited; 2001. Thai.